

Kyrkovalet

Även om statistik ibland kan ge fakta eller insikt till en story så är det att föredra att använda rådata för att hitta sin story. Rådata betyder egentligen att varje rad i tabellen är en egen företeelse, en person, en fastighet, en händelse eller något liknande. Vi ska ta en närmare titt på data från kyrkovalet 2021.

Ladda upp data genom att öppna ett nytt kalkylblad i Google Kalkylark, välj Arkiv och sedan Importera. Byt till Ladda upp och hämta din fil antingen genom att dra den till stora fältet eller genom att klicka på den blå knappen. Välj Importera data för att lägga in din fil i kalkylarket.

Det är alltid bra att bläddra igenom en fil om man inte känner till den sedan tidigare. Tryck exempelvis Ctrl/⌘-pil ner för att komma till slutet av filen. Bläddra med PageUp eller PageDown-tangenterna för att se så att allt ser OK ut. Ibland kan det bli fel i inläsningen och det är alltid smart att hitta det så tidigt som möjligt.

Några av kolumnerna är tillagda, som exempelvis födelsedatum, ålder och kön – de är alla uträknade från personnumret.

Filter

Vi börjar med att använda filter för att ta reda på några bas-frågor:

- Vem är yngsta kandidaten i området?
- Vem är äldst?
- Vem är bäst att intervju, dvs vem är äldst/yngst och på valbar plats?
- Hur många lärare eller lantbrukare finns bland kandidaterna?

Notera att med filter så får du direkt en uppfattning om data när du fäller ner pilen, dvs du ser direkt spannet mellan yngst och äldst. Ibland kan man använda filter och bara fälla ner dem för att se vad data innehåller – det ger en snabb bild och kan ge idéer om vad man ska gå vidare på.

Rad #	Valområdesnamn	Valkrets	Kampanjansvarig/uppför	Personnummer	Älder	Kön	Utrustning
1	7723 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	71 år, fd. kyrkogårds- och fastighetschef	19500617-3313	Lars Karlsson	KARLSHAMN	Aktiva kyrka i Asarum-Ringemåla församling
2	7724 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	62 år	19581129-3363	Kerstin Samuelsson	KARLSHAMN	Aktiva kyrka i Asarum-Ringemåla församling
3	7725 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	23 år, Undersköterska	19971204-0949	Ellen Persson	KARLSHAMN	Aktiva kyrka i Asarum-Ringemåla församling
4	7726 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	58 år, Lantbrukare	19630609-3318	Olle Persson	KARLSHAMN	Aktiva kyrka i Asarum-Ringemåla församling
5	7727 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	71 år, Hemmansägare	19500129-3317	Sören Abrahamsson	KARLSHAMN	Aktiva kyrka i Asarum-Ringemåla församling
6	7728 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	39 år, Egenföretagare	19811219-3356	Henrik Håggblad	KARLSHAMN	Aktiva kyrka i Asarum-Ringemåla församling
7	7729 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	53 år, Husmor	19680223-3327	Marja Rundqvist	KARLSHAMN	Aktiva kyrka i Asarum-Ringemåla församling
8	7730 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	VN	19601123-3300	Susanne Olsson	KARLSHAMN	Arbetspartiet - Socialdemokraterna
9	7731 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	VN	19430419-3393	Sten Wiklander	KARLSHAMN	Arbetspartiet - Socialdemokraterna
10	7732 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	VN	19500420-0142	Inger Löflom Sjöberg	KARLSHAMN	Arbetspartiet - Socialdemokraterna
11	7733 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	VN	19510218-5518	Bengt Källström	KARLSHAMN	Arbetspartiet - Socialdemokraterna
12	7734 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	VN	19570815-5025	Hillevi Carlsson	KARLSHAMN	Arbetspartiet - Socialdemokraterna
13	7735 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	VN	19600117-1138	Tomas Håggbläck	KARLSHAMN	Arbetspartiet - Socialdemokraterna
14	7736 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	VN	19520326-3354	Jan Bremberg	KARLSHAMN	Arbetspartiet - Socialdemokraterna
15	7737 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	VN	19571109-3327	Katrin Johansson	KARLSHAMN	Arbetspartiet - Socialdemokraterna
16	7738 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	VN	19610113-3301	Kerstin Olsson	KARLSHAMN	Arbetspartiet - Socialdemokraterna
17	7739 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Ed Postjäksteman	19390628-5634	Lennart Ling	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
18	7740 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Kommunikatör	19490503-4080	Marie Louise Elmgen	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
19	7741 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Förskollärare	19971223-0268	Nelle Johansson	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
20	7742 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Kvalitetingenjör	19541113-3333	Bengt Aronsson	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
21	7744 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	IT Konsult	19750905-3310	Andreas Ericsson	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
22	7745 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Lärare	19930507-5179	Victor Naumann Tufvesson	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
23	7746 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Skog- och Lantbrukare	19460407-3314	Anne Karlsson	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
24	7747 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Studentande	20010513-1544	Vera Sandevy	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
25	7748 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Ed, Telefonföreståndare	19400907-3349	Laila Johansson	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
26	7749 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Fritidsledare	19740929-4347	Perilla Zielinski	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
27	7750 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Ingénjör	19430918-3335	Sigurd Ståhl	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
28	7751 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Behandlingsassistent	19400610-3388	Isac Gustafdotter	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling
29	7752 Asarum-Ringemåla församling	Asarum-Ringemåla församlings valkrets	Lärare	19800101-3310	Håkan Alfredsson	KARLSHAMN	Kyrka i Tiden Asarum-Ringemåla församling

Du får själv avgöra vad som är valbar plats – en fingervisning kan ges här

<https://kyrkoval.svenskakyrkan.se/Valresultat2017/slut/Visning/Resultat/Kyrkomote.aspx> där man kan se hur det gick i tidigare val för olika partier i olika valkretsar. En tumregel är kanske att titta på listplats 1–5.

Pivottabell

Ett av de mest kraftfulla verktygen för att snabbt få koll på ett material är pivottabell – ett sätt att summera din data. Man kan likna det med att exempelvis dela upp en kortlek i färg eller alla de gånger som man suttit vid sitt skrivbord och delat upp en packe papper i olika högar. Man kan alltså dela upp sin data och summera varje del. Det kan låta krångligt, men förhoppningsvis blir det klarare under den här övningen.

Börja med att markera hela din datatabell genom att klicka i rutan mellan A och 1, högst uppe till vänster i tabellen. Välj sedan **Data** och **Pivottabell** i menyn och klicka på **Skapa** i rutan som visas. Det enklaste är alltid att skapa pivottabellen i ett nytt blad, det går att lägga den i samma blad som data, men det blir rätt besvärligt att hantera.

Nu ser du tre rutor i din tabell – ett fält där pivottabellen kommer att hamna och så två fält som styr hur pivottabellen ska se ut – de har rubriken Redigerare för pivottabell. Du får till och med några förslag på pivottabeller i första rutan. I andra rutan ser du namn på alla kolumner. Det är viktigt att du har namn på alla kolumner, annars går det inte att göra en pivottabell.

Namnlost kalkylark

Arkiv Redigera Visa Infoga Format Data Verktyg Tillägg Hjälpsenast ändrad för 4 minuter sedan

100% | kr % 0 123 | Standard (...) | 11 | B I A

A1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1		Kolumner									
2	Rader	Värden									
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											

Redigerare för pivottabell

Alla - kyrkofullm11:1000

Förslag

- Genomsnitt av Rad för varje Valområdesnamn
- Antal unika Valkrets för varje Normeringsgrupp
- Antal för Personnummer för varje Kommun

Rader

Kolumner

Värden

Filter

Rad

- Valområdesnamn
- Valkrets
- KompletterandeUp...
- Personnummer
- Namn
- Kommun
- Normeringsgrupp
- Födelsedatum
- Ålder
- Kön
- Listplac

Vi börjar med raderna, alltså det som står längst till vänster i den pivottabell som vi vill skapa. Låt oss först undersöka hur många kandidater det finns för varje valkrets. Klicka på **Lägg till** bredvid **Rader** och välj Valkrets. Du ser då att tabellen till höger fylls i med alla valkretsar i området. Nu ska vi räkna hur många kandidater det är i varje valkrets. Klicka på **Lägg till** vid **Värden** och välj exempelvis Namn för att räkna antalet kandidater. Programmet känner automatiskt av att vi vill visa antal, men under värden går det också bra att summera, eller exempelvis visa max- och min-värde.

Vi skulle också kunna se hur många kandidater i varje valkrets som är män respektive kvinnor – då behöver vi också lägga till en kolumn. Klicka på **Lägg till** bredvid **Kolumn** och välj Kön. Då får vi en samlad tabell som vi till exempel kan kopiera till ett nytt blad och räkna procent.

Namnlost kalkylark

Arkiv Redigera Visa Infoga Format Data Verktyg Tillägg Hjälpsenaste ändringen gjordes för 7 dagar sedan

100% | kr % 0 123 | Standard (...) | 11 | B I A

C10

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	COUNTA av Namn	Kön								
2	Valkrets	K	M	Totalsumma						
3	Asarum-Ringamåla församlings valkrets	19	18	37						
4	Fridlevstads församlings valkrets	19	8	27						
5	Jämjö pastorats valkrets	29	23	52						
6	Jämshögs församlings valkrets	20	22	42						
7	Karlskrona församlings valkrets	15	23	38						
8	Karlskrona Amiralitetets församlings valkrets	6	17	23						
9	Karlskrona-Åspö pastorats valkrets	18	22	40						
10	Kyrkhults församlings valkrets	11	11	22						
11	Lückå församlings valkrets	17	11	28						
12	Lyckeby församlings valkrets	17	17	34						

Redigerare för pivottabell

Alla - kyrkofullm11A1.L552

Förslag

Rader

Valkrets

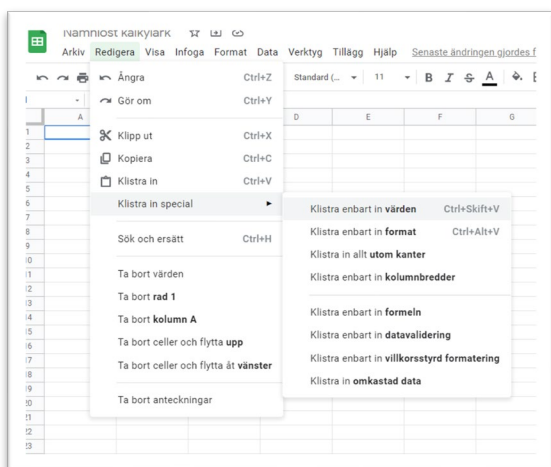
Ordna Stigande Sortera efter Valkrets

Visa totalsummor

Rad

- Valområdesnamn
- Valkrets
- KompletterandeUp...
- Personnummer
- Namn

Pivottabell är ett sätt att experimentera med din data. Oftast jobbar man så att man tittar på olika variabler i pivottabellen. När man hittar en tabell som man vill gå vidare med så kopierar man den till ett annat blad genom att markera tabellen, trycka Ctrl/⌘-C, gå över till ett nytt blad och i menyn välja **Redigera**, **Klistra in special** och **Klistra enbart in värden**. Då får du tabellen ren – utan pivot:



 A screenshot of a pivot table in Microsoft Excel. The table has four columns: A (Valkrets), B (K), C (M), and D (Totalsumma). The rows list various church parishes and their corresponding counts in columns B and C, with the total count in column D.

	A	B	C	D
1	Valkrets	K	M	Totalsumma
2	Asarum-Ringamåla församlings valkrets	19	18	37
3	Fridlevstads församlings valkrets	19	8	27
4	Jämjö pastorats valkrets	29	23	52
5	Jämshögs församlings valkrets	20	22	42
6	Karlshams församlings valkrets	15	23	38
7	Karlskrona Amiralitetsförsamlings valkrets	6	17	23
8	Karlskrona-Aspö pastorats valkrets	18	22	40
9	Kyrkhults församlings valkrets	11	11	22
10	Läckå församlings valkrets	17	11	28
11	Mjällby församlings valkrets	27	17	44
12	Mörrum-Elleholms församlings valkrets	10	13	23
13	Nättraby-Haselö församlings valkrets	16	9	25
14	Ronneby pastorats valkrets	26	37	63
15	Rödeby församlings valkrets	22	20	42
16	Sälvesborgs församlings valkrets	22	23	45
17	Totalsumma	277	274	551

Det är betydligt lättare att exempelvis räkna andelar i procent med en ren tabell jämfört med att räkna direkt med pivottabellen. Den ändras ju beroende på vilka variabler du väljer och dina uträkningar kan då skrivas över om du ändrar i pivottabellen.

Villkor

Slutligen kan det ju vara intressant att titta på hur många kandidater som är pensionärer – hur skulle vi kunna göra det? Låt oss anta att alla som 65 eller äldre är pensionärer – det är ju inte riktigt sant, men om vi är tydliga med att vi har gjort denna definition så kommer man oftast undan med det.

Vi måste då koda, alltså kategorisera, varje person som antingen pensionär eller ej pensionär. För att göra det så behöver vi gå tillbaka till huvudfilen. Vi ställer oss överst i den första tomma kolumnen, kolumn M, och så skriver vi Pensionär som rubrik i cellen M1. Nu ska vi skapa ett villkor.

I cell M2 skriver du **=OM((J2>64;"Pensionär";"Ej pensionär"))**, dvs OM åldern är större än 65, då skriver vi Pensionär i cellen – om inte då skriver vi Ej pensionär. Tryck på Enter och gå sedan tillbaka i cellen, hitta den lilla gröna fyrkanten i nedre högra hörnet och dubbelklicka på den. Då kopieras formeln hela vägen ner.

Vi kan nu gå tillbaka till vår pivottabell och då måste vi börja med att utöka området som används för pivottabellen. Vi har ju gjort en ny kolumn, kolumn M. Högst upp till höger, under Redigera för pivottabell står dataområdet som används för tabellen. Gå in där och ändra från L till M och tryck Enter. Låt oss sedan ändra så att vi i stället för kön tittar på hur många som är pensionärer.

Klicka på krysset under Kolumner där det står Kön – och välj sedan Lägg till och välj Pensionär i stället. Tabellen ändras och du ser fördelningen per valkrets. Vi kan på samma sätt klicka på krysset under Rader för att ta bort valkretsen och välj sedan Normeringsgrupp i stället, alltså parti.

Nu har vi en ny tabell som vi kan kopiera och klistra in som värden och sedan räkna andelar på. Finns det någon normeringsgrupp som utmärker sig?